

GHID: Utilizare modul EXCEL **pentru elaborarea Programelor Locale** **Gestionare Deșeuri și calcul tarife**

CUPRINS

INTRODUCERE	3
1. UTILIZARE EXCEL ÎN ACTIVITATEA DE SERVICIU	6
1.1. Prezentare generală interfață Excel	6
1.2. Foile de calcul Excel. Importul și exportul Datelor	7
1.3. Calcule în Excel. Formule matematice de bază	9
1.4. Diagrame în Excel. Tipărire în Excel	11
2. UTILIZARE MODUL PENTRU ELABORAREA PROGRAMELOR LOCALE DE GESTIONARE DEȘEURI	14
2.1. Accesare modul PLGD	14
2.2. Completare PLGD în Excel	15
2.3. Completare model Word PLGD	17
3. UTILIZARE MODUL PENTRU CALCUL TARIFE PENTRU SERVICIILE PUBLICE DE GESTIONARE A DEȘEURILOR	20
3.1. Accesare Modul Excel pentru calcul tarife	20
3.2. Completare fișe fundamentare	21
3.3. Recomandări calcul tarife	23

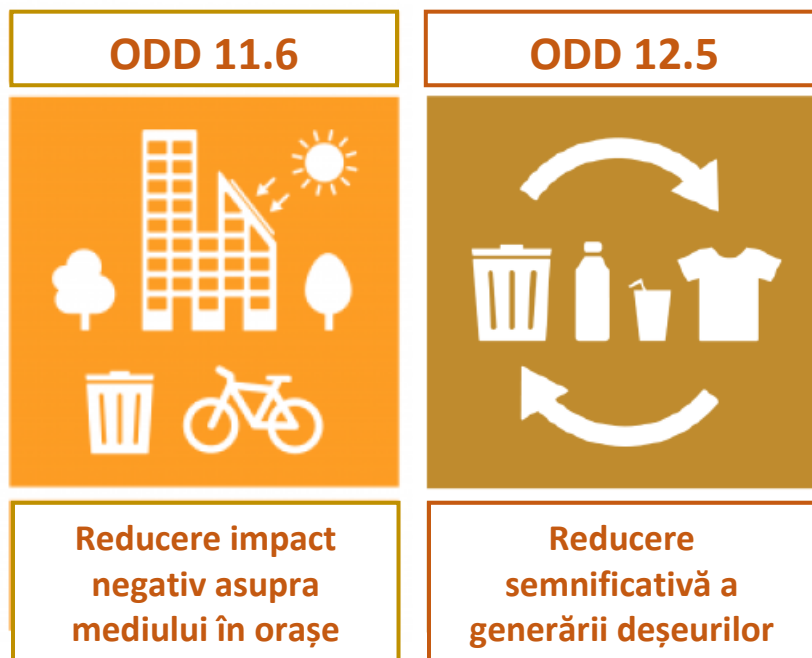
INTRODUCERE

Colectarea și eliminarea adecvată a deșeurilor municipale solide (DSM) reprezintă o provocare globală, având un impact deosebit asupra țărilor cu venituri mici și medii, după cum se recunoaște prin includerea sa în obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite (ODD 11 "Orașe și comunități durabile"). Indicatorul 11.6.1 urmărește monitorizarea *«proporției deșeurilor municipale solide colectate și gestionate în instalații controlate din totalul deșeurilor municipale solide generate de orașe»*.

Conform estimărilor actuale, 2 miliarde de oameni din întreaga lume nu au acces la servicii de colectare a deșeurilor, iar deșeurile a 3 miliarde de oameni sunt gestionate într-un mod necorespunzător mediului. Acest lucru are un impact sever atât asupra sănătății umane, cât și asupra mediului, o problemă care apare rapid fiind poluarea cu plastic.

În prezent, doar 9% din totalul deșeurilor de plastic la nivel mondial sunt reciclate, în timp ce 12% sunt arse sau incinerate. Restul de 79% se acumulează în depozitele de deșeuri sau în mediul natural.

În ceea ce privește plasticul, acest lucru se datorează în mare parte lipsei infrastructurii de colectare a deșeurilor și practicilor deficitare de gestionare a deșeurilor, în special în mediile cu venituri mici și medii. În plus, creșterea populației și a consumului de resurse amplifică aceste probleme, fiind necesar să se promoveze mai bine reducerea, reutilizarea și reciclarea în cadrul gestionării deșeurilor solide (ODD - 12.5).

Modelul Excel elaborat, în coroborare cu Metodologia de calcul reprezintă un instrument util pentru APL și operatorii de salubritate pentru facilitarea calcul tarife salubritate.

Modulul EXCEL pentru elaborarea Programelor locale de gestionare deșeurilor și calcul tarife pentru serviciile publice de gestionare a deșeurilor este elaborat de A.O. Centrul de instruire și consultanță E-Circular în cadrul Proiectului „Îmbunătățirea competențelor digitale și ecologice ale APL pentru o mai bună planificare și gestionare a deșeurilor” implementat cu suportul financiar al Agenției Austriece pentru Dezvoltare (ADA), din fondurile Cooperării Austriece pentru Dezvoltare (ADC).

Modulul on-line facilitează calculul tarife salubritate și elaborarea Programelor locale de gestionare deșeurilor oferind suport digital pentru primari, viceprimari, angajați operator municipal de salubritate, contabili, alte persoane implicate în activități de planificare gestionare deșeurilor.

With funding from

 Austrian
Development
Cooperation

 e-Circular
Centrul de instruire și
consultanță

Modul Excel pentru elaborare PLGD și calcul tarife pentru servicii publice de gestionare a deșeurilor

PLGD

Tarife
cantități mici

Tarife
cantități mari

“Modulul Excel pentru elaborarea Programelor locale de gestionare deșeuri și calcul tarife pentru serviciile publice de gestionare a deșeurilor” oferă posibilitate utilizatorului de a:

- Colecta și organiza datele referitoare la tipurile de deșeuri generate într-o comunitate, cantitățile generate, frecvența colectării și alte informații relevante.
- Calcula costurile implicate în gestionarea deșeurilor cu ajutorul formulelor și funcțiilor din Excel.
- Stabili tarifele pentru serviciile publice de gestionare a deșeurilor.
- Elabora Programe locale de gestionare a deșeurilor, respectiv utiliza foi de calcul EXCEL pentru a stabili obiective, termene limită și responsabilități pentru diferite aspecte ale gestionării deșeurilor în comunitate.
- Analiza date, inclusiv diagrame și grafice, respectiv vizualiza tendințele în generarea deșeurilor și costurile asociate, ceea ce poate ajuta la luarea deciziilor informate în ceea ce privește gestionarea deșeurilor.
- Crea rapoarte și documente care să prezinte informații importante legate de gestionarea deșeurilor în comunitate

Modulul EXCEL reprezintă un instrument util pentru APL-uri, agenții de dezvoltare, operatori municipali/regionali de gestionare deșeuri, ONG-uri, antreprenori și orice organizații publice sau private interesate să înțeleagă fluxurile de deșeuri în cadrul sistemelor municipale de gestionare a deșeurilor solide și să asigure conformarea cel puțin la următoarele prevederi/acte normative:

- HG 881/2022 pentru aprobarea Metodologiei privind calcularea tarifelor la unele servicii publice de gestionare a deșeurilor municipale
- art.35. alin. (2) din Legea 209/2016 privind deșeurile *“În baza Programului național pentru gestionarea deșeurilor, autoritățile administrației publice locale elaborează programele locale de gestionare a deșeurilor în conformitate cu prezenta lege.”*
- Ghid metodologic de elaborare Programe Locale de Gestionare Deșeuri (în proces de aprobare) ANUNȚ privind organizarea consultării publice asupra proiectului de Ordin pentru aprobarea Ghidului metodologic de elaborare a programelor locale de gestionare a deșeurilor (Ghid PLGD) | Particip.gov.md

1. UTILIZARE EXCEL ÎN ACTIVITATEA DE SERVICIU

1.1. Prezentare generală interfață Excel

Microsoft Excel face parte din pachetul de aplicații Microsoft Office. Este un program utilizat pentru efectuarea de analiză date. Documentul specific pentru calcule tabelare se numește registru (în engleză Workbook). Un registru poate conține mai

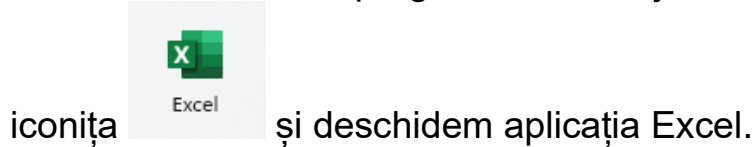
multe foi de calcul (în engleză Worksheet).

<https://www.microsoft.com/ro-ro/microsoft-365/excel>.

1.1.1. Deschidere Aplicație

Microsoft Excel poate fi deschis prin 2 metode.

1. Pe calculator, dacă programul este deja instalat pe calculator – găsim

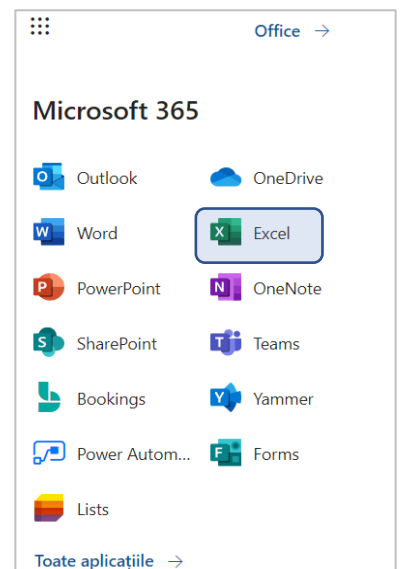
iconița și deschidem aplicația Excel.

2. On-line.

Accesați **Microsoft Excel** cu contul de școală/universitate Microsoft 365, contul de serviciu Microsoft 365 sau contul personal Microsoft (Hotmail, Live sau Outlook.com).

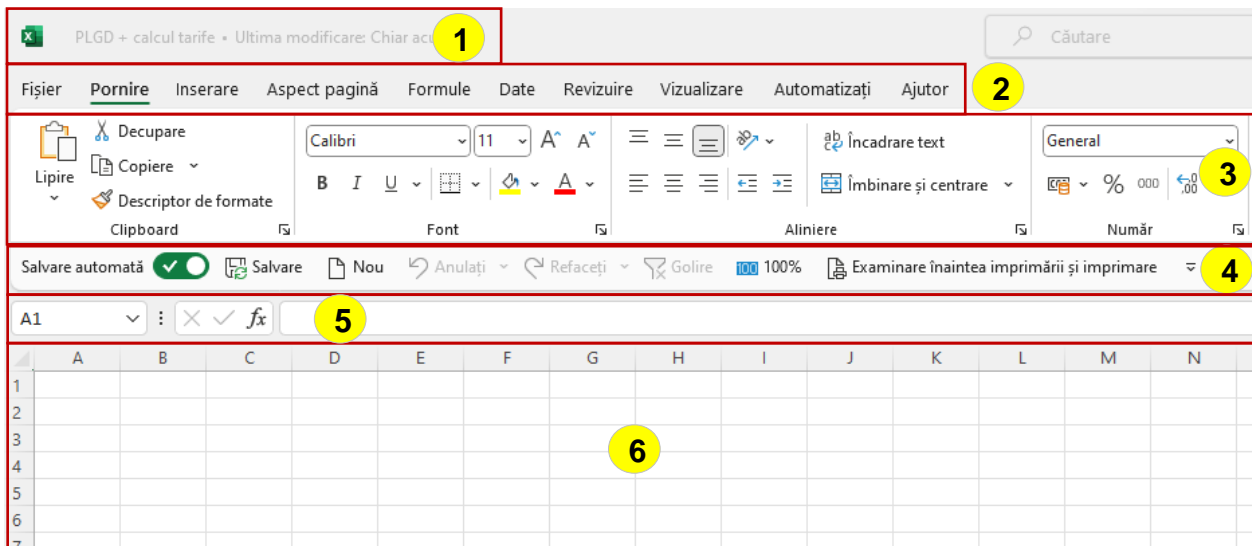
De asemenea, vă puteți conecta la Office.com, căutați pictogramele Microsoft 365 din stânga/sus și apoi selectați Microsoft Excel, sau direct la adresa

<https://www.microsoft.com/ro-ro/microsoft-365/excel>.

1.1.2. Panglica și Bara de acces Rapid

Panglica permite accesul la grupurile de butoane din interfața Excel, iar Bara de acces Rapid permite accesul la cele mai utile butoane din interfața Excel.

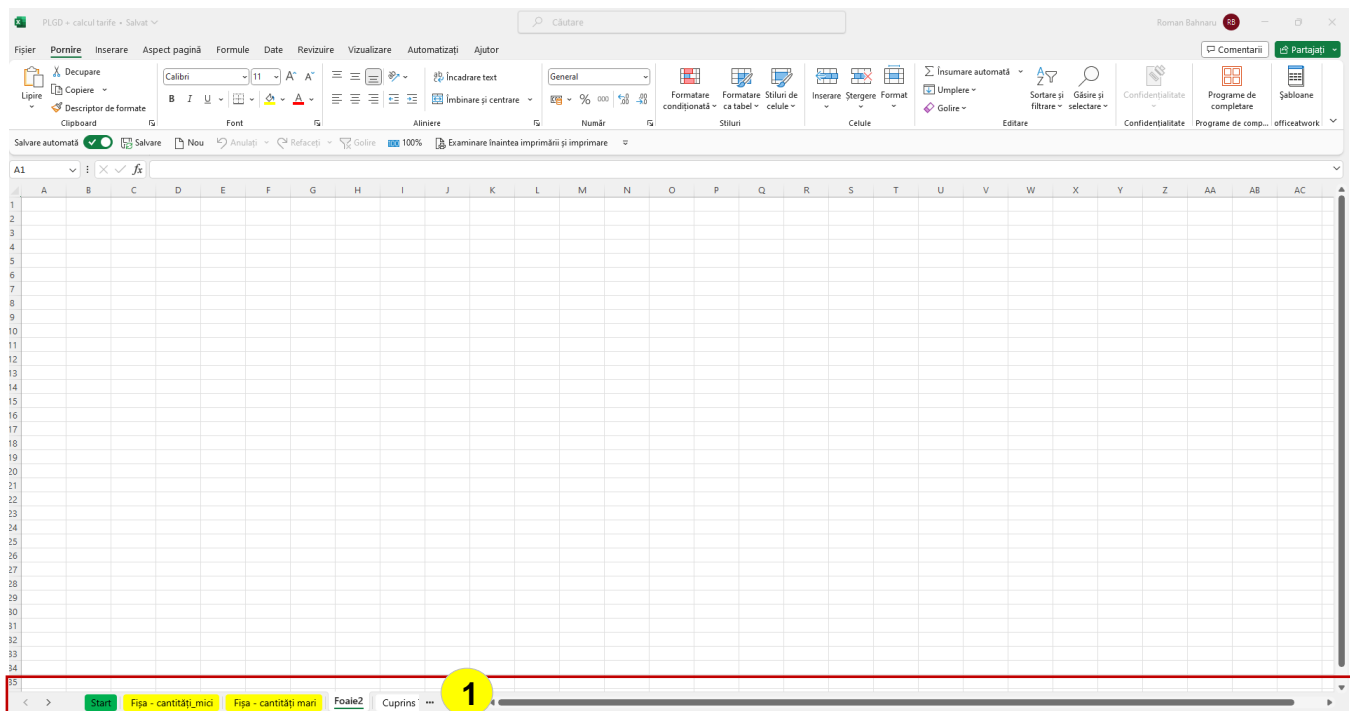

- 1 – denumirea documentului
- 2 – buton grup de butoane (Pornire, Inserare, Aspect pagină, Formule, etc.)
- 3 – butoane ale grupului „**Pornire**”
- 4 – Bară de access Rapid
- 5 – Bară de formule
- 6 – câmp de celule

1.2. Foile de calcul Excel. Importul și exportul Datelor

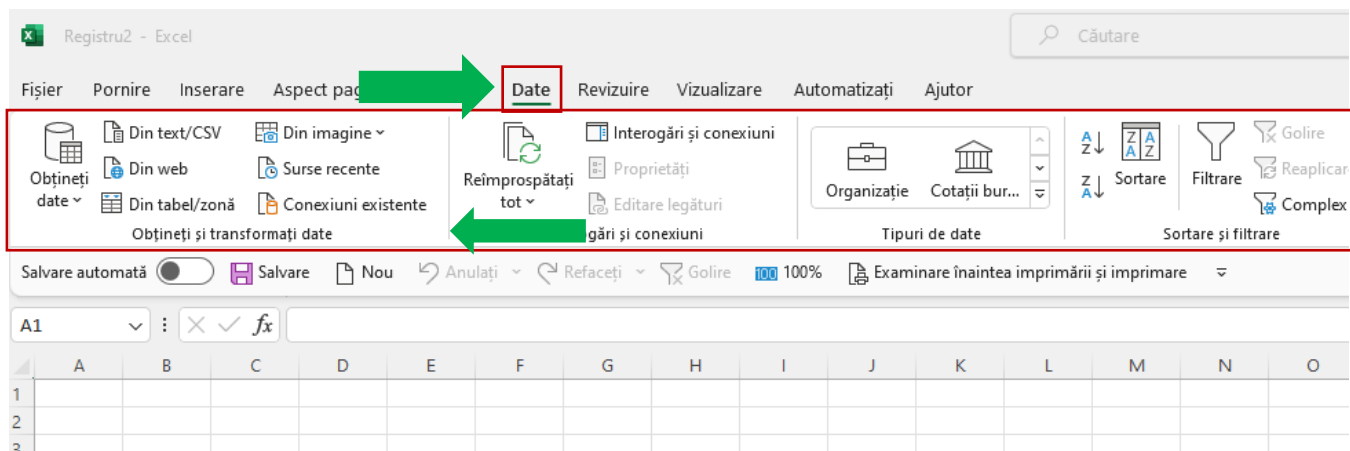
1.2.1. Foile de calcul Excel

Foile de calcul includ câmpurile de celule unde se introduc datele (informația). Sunt divizate în rânduri și coloane. Accesarea foii de calcul se face în partea de jos-stânga a paginii Excel deschise. Implicit la crearea unui document Excel, sunt create 3 foi de calcul.

1.2.2. Importul, exportul și salvarea datelor

Pentru a lucra în Excel, avem nevoie de date. Datele pot fi importate prin accesarea grupului de butoane **Date**, după care alegem fișierul care conține date: fișier Excel, fișier în format .pdf, imagine, web, etc.

Pentru exportul datelor, vom accesa butonul **Fișier**, și vom alege **Export**.
Avem posibilitatea să exportăm datele în format pdf – păstrînd formatarea, aspectul și fonturile din document.

O altă opțiune este salvarea documentului în formate diferite, în locația dorită.

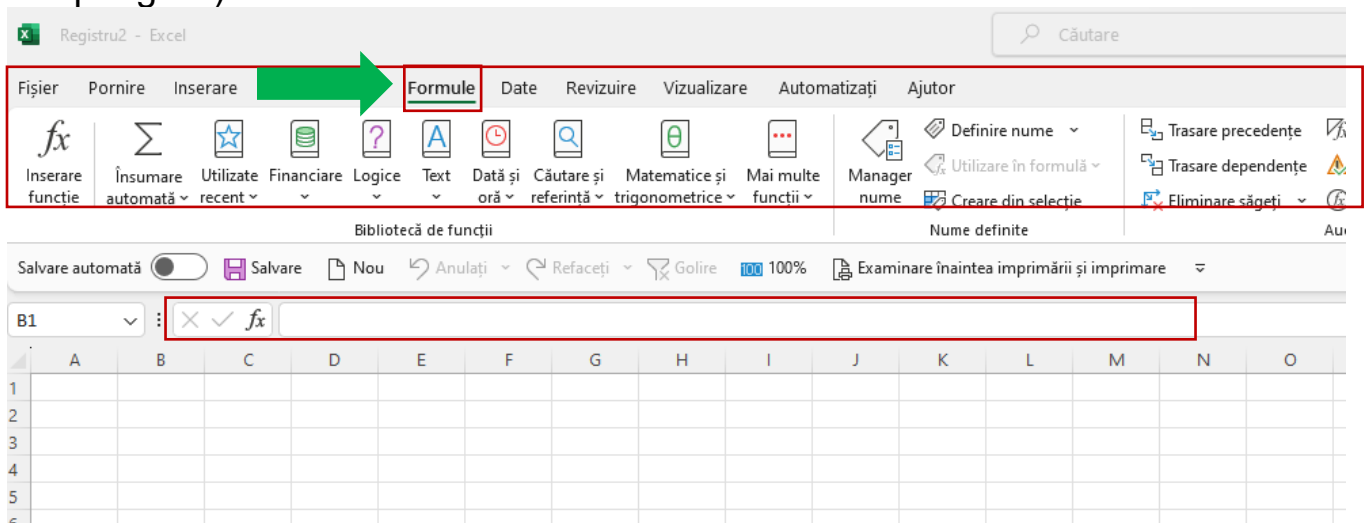
Pentru aceasta vom accesa butonul **Fișier**, și vom alege **Salvare ca**, după care vom alege locația și formatul dorit – registru Excel (xlsx), .pdf, pagină web, Foaie de calcul în format deschis, etc.

1.3. Calcule în Excel. Formule matematice de bază

Programul Excel este utilizat în special pentru efectuarea de calcule.

În acest caz, calculele le putem face prin două metode:

1. Metoda 1 - în cazul în care cunoaștem ce formulă vom utiliza – vom iniția un calcul tastând egal (=) în celula dorită sau în bara de formule.
2. Metoda 2 – în cazul în care NU cunoaștem formula pe care o vom utiliza. În acest caz vom accesa butonul **Formule** în partea de sus a ferestrei (în panglică).

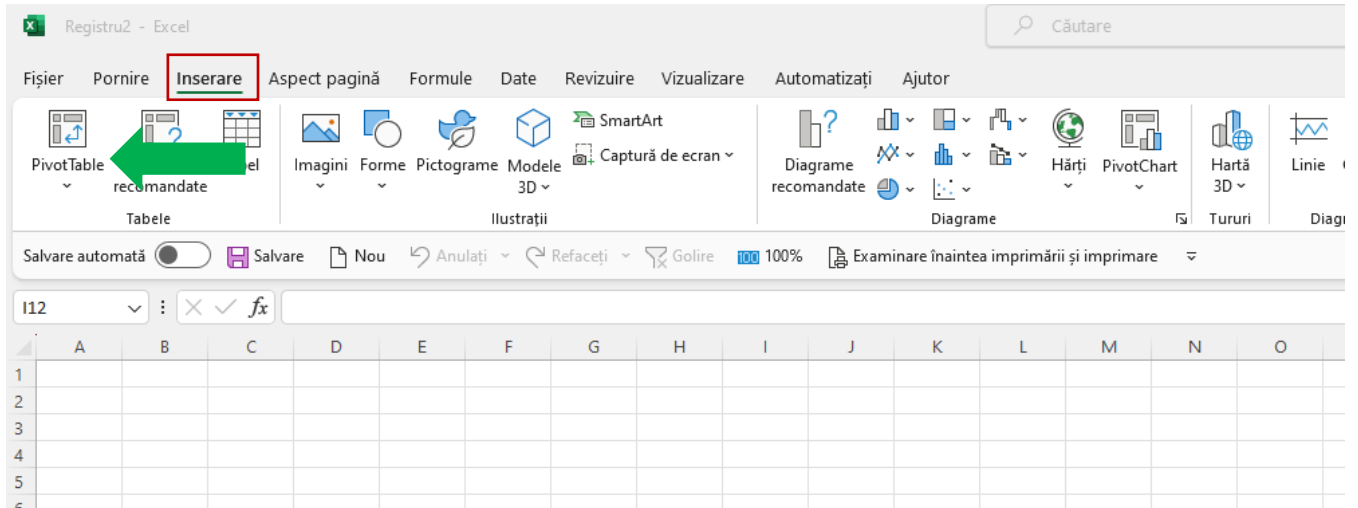

După care vom alege formula dorită. Cele mai utilizate formule sau cele mai recente sunt la Butonul – Utilizate Recent.

Informație adițională cu exemple puteți accesa pe pagina de suport a Microsoft <https://support.microsoft.com/ro-ro/office/prezentarea-general%C4%83-a-formulelor-din-excel-ecfdc708-9162-49e8-b993-c311f47ca173>

Altă informație detaliată pe formule cu exemple – 10 cele mai populare funcții, funcții de text, funcții logice, funcții – la adresa <https://support.microsoft.com/ro-ro/office/func%C8%9Bii-excel-dup%C4%83-categorie-5f91f4e9-7b42-46d2-9bd1-63f26a86c0eb>

Dacă dorim să facem o analiză detaliată a datelor, care va include și automatizarea analizei datelor utilizăm **PivotTable**. Pentru aceasta alegem butonul **Inserare** din Meniul de sus, și alegem butonul **PivotTable**.

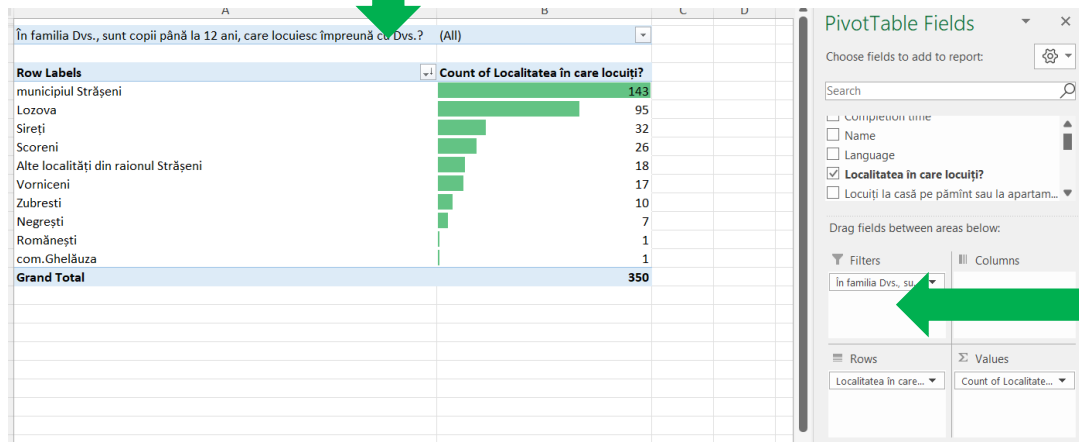

În noua pagină deschisă, în fereastra din dreapta – **PivotTable Field** alegem câmpurile care dorim să fie analizate. În exemplul de mai jos – am analizat întrebarea **Localitatea în care locuiți**.

Row Labels	Count of Localitatea în care locuiți?
municipiul Strășeni	143
Lozova	95
Sireți	32
Scoreni	26
Alte localități din raionul Strășeni	18
Vorniceni	17
Zubrest	10
Negrești	7
Românești	1
com.Ghelăuza	1
Grand Total	350

După același principiu procedăm cu fiecare din întrebări.

Adițional, putem include filtre pentru analiza răspunsurilor întrebărilor. În fereastra din dreapta – **PivotTable Field** alegem (bifăm) întrebarea care dorim să fie în calitate de filtru – de ex. întrebarea **În familia DVs. sunt copii până la 12 ani, care locuiesc împreună cu DVS.?**

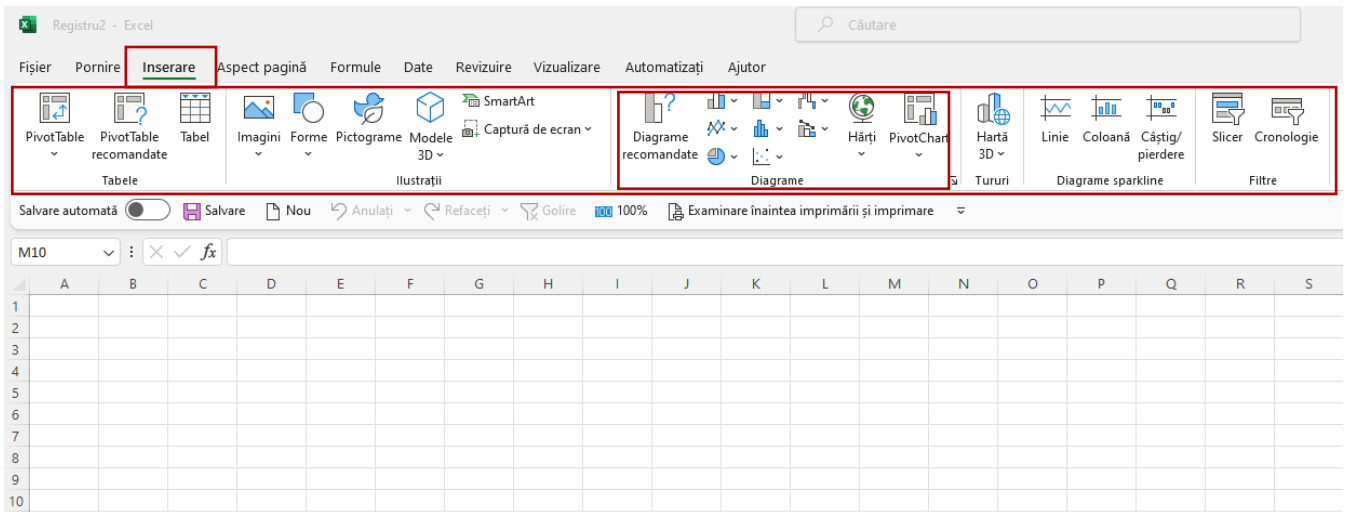
Observăm că în partea de sus a tabelului Pivot a apărut filtru ce oferă analiză mai detaliată a întrebării.

Mai multă informație poate fi accesată la adresa <https://support.microsoft.com/ro-ro/office/crearea-unui-raport-pivottable-pentru-analiza-datelor-dintr-o-foaie-de-lucru-a9a84538-bfe9-40a9-a8e9-f99134456576>

1.4. Diagrame în Excel. Tipărire în Excel

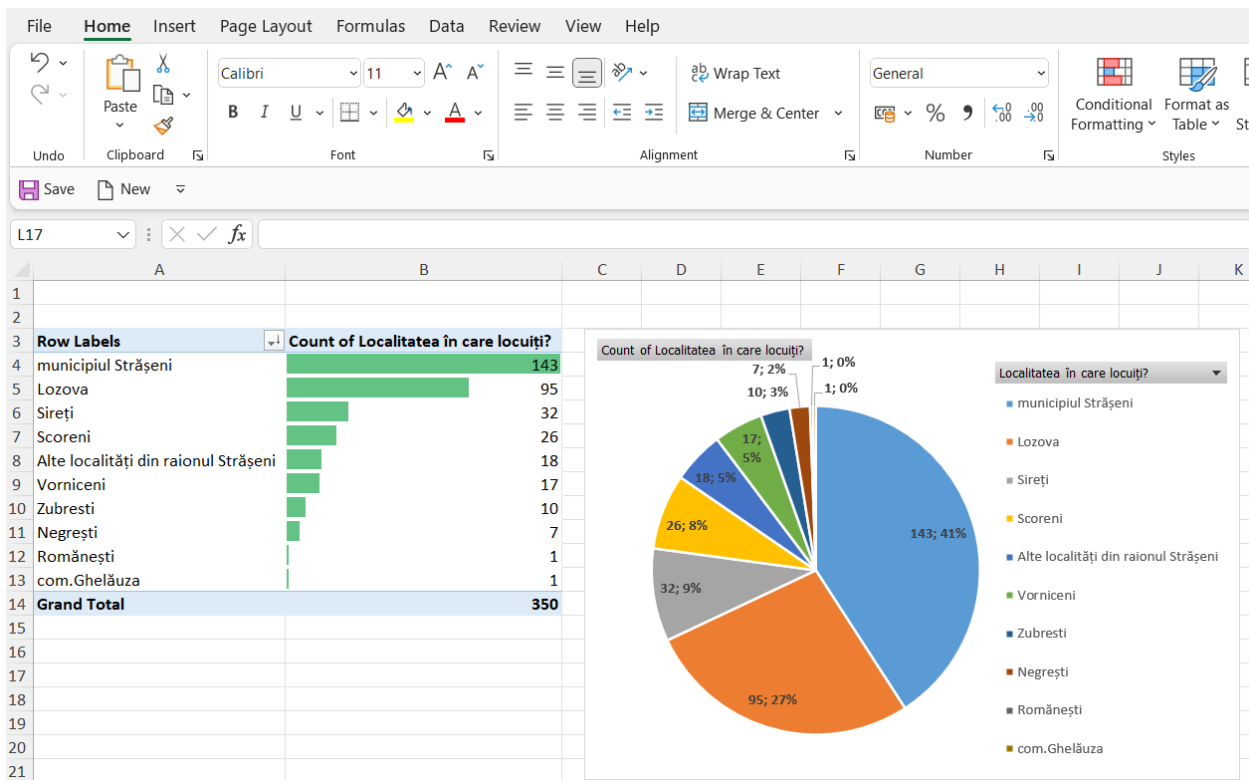
1.4.1. Diagrame în Excel

Opțional pentru prezentarea informației într-o formă mai comodă pentru vizualizare, cu ajutorul Microsoft Excel, informația poate fi **Prezentată grafic**. Alegem Butonul **Inserare**, după care alegem unul din butoanele din grupa **Diagrame**.

Mai jos este exemplu pentru alegerea butonului **Diagrame recomandate**. Observăm că se recomandă de ales din mai multe tipuri de Diagrame. Alegem tipul **Pie**.

Diagrama afișată poate fi ajustată, ca culoare, dimensiune, date prezentate, etc.

1.4.2. Tipărire în Excel

Pentru a tipări foile de calcul din Excel, accesăm butonul **Fișier** din partea de sus a panglicii, după care butonul **Imprimare**

Imprimare

Copii: 1

Imprimantă: Canon MF230 Series UFR II LT
Gata

Setări:

- Se imprimă numai foile active
- Se imprimă numai foile active
- Pagini: 1 la 1
- Asamblate
- Orientare portret
- A4
- 21 cm x 29,7 cm
- Margini normale
- Sus: 1,91 cm Jos: 1,91 cm Stâ...
- Fără scalare
- Se imprimă foile la dimensiun...

Anterior

Student	Scor	Notă de trecere?
Alexandra Dobre	78	Da
Cosmin Vad	90	Da
Valentin Niculescu	85	Da
Cezar Urzică	27	Nu
Călin Tudor	57	Nu
Daniel Năstase	78	Da
Eugen Munteanu	81	Da
Gabriel Brățianu	44	Nu
Valentin Niculescu	65	Nu
Ioana Cornea	70	Da

2. UTILIZARE MODUL PENTRU ELABORAREA PROGRAMELOR LOCALE DE GESTIONARE DEȘEURI

2.1. Accesare modul PLGD

Modulul Excel pentru elaborarea Programelor Locale de Gestionare Deșeuri (PLGD) a fost elaborat în baza **Ghidului metodologic de elaborare PLGD**. Modulul poate fi accesat la adresa online <https://e-circular.org/excel-plgd-si-tarife/>

Modulul Excel urmărește să faciliteze procesul de elaborare PLGD de către APL. Modulul a fost elaborat pentru a fi relevant pentru orice nivel cunoaștere Excel de către angajații APL sau operatori de salubritate.

Pentru a accesa modulul PLGD – se accesează butonul PLGD din modulul Excel (pagina **Start**).

The screenshot shows the interface of the Excel module. At the top left, it states "With funding from Austrian Development Cooperation". At the top right is the e-Circular logo. The main heading is "Modul Excel pentru elaborare PLGD și calcul tarife pentru servicii publice de gestionare a deșeurilor". Below this are three buttons: a green button labeled "PLGD", an orange button labeled "Tarife" with a trash can icon and "cantități mici" below it, and a dark brown button labeled "Tarife" with two trash can icons and "cantități mari" below it. At the bottom, there is a green bar with four icons: a trash bin with a recycling symbol, a hand holding a coin, a garbage truck, and a circular recycling symbol.

2.2. Completare PLGD în Excel

Pentru completare tabele pentru PLGD – se accesează pagina **Cuprins Tabele** din modulul Excel. Procedural este necesar de completat fiecare tabel în parte, dar la necesitate – prin intermediul cuprinsului se poate de accesat tabelele care prezintă interes pentru a fi completate – fiind organizată legătura din cuprins către fiecare tabel din foile de calcul/tabele ale modulului PLGD.

A	B	C
Start	Cuprins Tabele	Statut
	Tabel 1 - Proiecte de gestionare a deșeurilor municipale implementate în localitate	Completat
	Tabel 2 - Acțiuni propuse pentru fiecare opțiune de management deșeurii conform Ierarhiei Deșeurilor	
	Tabel 3 - Sinteza principalelor prevederi privind gestionarea deșeurilor	
	Tabel 5 - Structura terenurilor din localitate/regiune, (ha)	
	Tabel 6 - Indicatorii socio-demografici în RM și localitate, regiune	Completat
	Tabel 7 - Dinamica populației în ultimii 5 ani (%)	
	Tabel 8 - Prognoza populației pentru următorii 2022-2035 (%)	
	Tabel 9 - Numărul de întreprinderi înregistrate după forma juridică și locație	
	Tabel 10 - Cele mai importante întreprinderi industriale din localitate pe domenii de activitate	
	Tabel 11 - Cantități de deșeurii municipale generate în perioada de analiză (tone)	
	Tabel 12 - Indici de generare a deșeurilor municipale și menajere (kg/locuitor x an)	
	Tabel 13 - Date privind compoziția deșeurilor menajere și similare (%)	
	Tabel 14 - Recipiente de colectare deșeurii municipale	
	Tabel 15 - Vehiculele pentru colectarea deșeurilor	
	Tabel 16 - Cantități de deșeurii colectate separat de operatori autorizați (t/an)	
	Tabel 17 - Date despre drumul de acces la depozit deșeurii	
	Tabel 18 - Schema de transportare a deșeurilor	
	Tabel 19 - Operatori de salubritate care își desfășoară activitatea pe teritoriul localității	
	Tabel 20 - Operatori de salubritate care își desfășoară activitatea pe teritoriul localității	
	Tabel 21 - Grafic evacuare deșeurii	
	Tabel 22 - Cantități de deșeurii colectate separat de operatorii de salubritate-Cantitate colectată (t/an)	
	Tabel 23 - Date referitoare la stațiile de transfer, anul "x"	
	Tabel 24 - Evoluția cantităților de deșeurii transferate (t/an)	
	Tabel 25 - Cuantumul taxelor/tarifelor pentru serviciul de salubritate	
	Tabel 26 - Deșeurii colectate de sectorul informal	
	Tabel 27 - Date generale privind stațiile de sortare (anul x)	
	Tabel 28 - Evoluția cantităților de deșeurii colectate în AMESTEC, sortate (tone/an)	
	Tabel 29 - Evoluția cantităților de deșeurii colectate SEPARAT, sortate (tone/an)	
	Tabel 30 - Date generale privind instalațiile de reciclare	
	Tabel 31 - Evoluția cantităților de deșeurii rezultate de la stațiile de sortare și reciclate (tone/an)	
	Tabel 32 - Date generale privind instalațiile de tratare biologică	
	Tabel 33 - Evoluția cantităților de deșeurii primite în instalațiile de compostare (tone/an)	
	Tabel 34 - Date generale privind instalațiile TMB	

La necesitate, există butonul **Cuprins** (partea stînga-sus), care permite navigarea de pe orice foaie de calcul/tabel către cuprinsul PLGD.

Cuprins

Tabel 7: Dinamica populației în ultimii 5 ani (%)

Indicator	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2018 %
Total - localitate	10.000	9.900	9.800	9.500	9.200	-8%
Zona urbană						
Zona rurală	10.000	9.900	9.800	9.500	9.200	-8%

10.000

9.900

9.800

9.500

9.200

2018 2019 2020 2021 2022

— Total - localitate — Zona urbană — Zona rurală

Deasemenea, observăm că în tabelele care includ cifre (în dinamică, per categorii), sunt și diagrame automatizate care permit vizualizarea grafică a informației din tabel.

Pentru unele din tabele, în partea de jos a foii de calcul – cu culoarea galbenă – este inclusă informație explicativă cu privire la anumite aspecte de completare tabel.

2.3. Completare model Word PLGD

Pentru elaborarea PLGD, vom utiliza **modelul Word de PLGD**.

Datele din fișierul Excel PLGD vor fi copiate în modelul Word PLGD.

La prima etapă va fi completată foaia de titlu pentru localitate.

**Plan Local de Gestionare
Deșeuri pentru Localitate,
2024 -2029**

Localitatea: Strășeni

Revizuirea Planului: 2026, 2029

Harta zonei:

Instituția:

primăria Strășeni, primarie@straseni.md

Ion Popescu, ion.popescu@straseni.md

Adresă Web document on-line: www.straseni.md

Data aprobării PLGD de către Consiliul local: 01.01.2023

Strășeni 2023

Ulterior conform Cuprinsului, vor fi completate toate tabelele din modulul Excel pentru care există date.

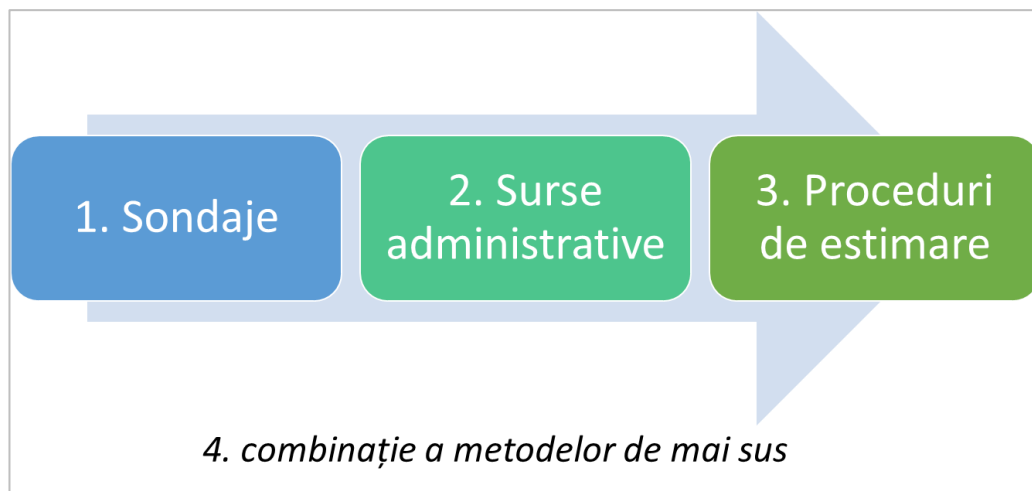
Cuprins

Capitol 1. Introducere	4
1.1. Scopul PLGD	4
1.2. Principiile care stau la baza activităților de gestionare a deșeurilor	4
1.3. Aspecte legale privind gestionarea deșeurilor	5
1.4. Procesul de planificare și consultare PLGD	7
1.5. Orizontul de timp al PRGD/PLGD	8
1.6. Categoriile de deșeuri care fac obiectul PLGD	8
Capitol 2. Situația curentă	9
2.1. Date despre regiune/localitate	9
2.1.1. Context geografic	9
2.1.2. Date demografice și așezări umane	9
2.1.3. Dezvoltarea economică	10
2.2. Cantitatea și compoziția deșeurilor	10
2.2.1. Cantitatea de deșeuri municipale generate	10
2.2.1. Compoziția deșeurilor municipale	12
2.3. Colectare și transportare deșeuri	12
2.3.1. Infrastructură pentru colectare deșeuri	12
2.3.2. Date privind operatorii de salubritate	14
2.3.3. Acces la servicii de salubritate	14
2.3.4. Colectare separată	14
2.3.5. Date privind stațiile de transfer	15
2.3.6. Tarife/taxe pentru gestionarea deșeurilor municipale	15
2.3.7. Sectorul informal	15
2.4. Tratarea și valorificarea deșeurilor	16
2.4.1. Sortarea deșeurilor municipale	16
2.4.2. Reciclarea deșeurilor	17
2.4.3. Compostarea deșeurilor biodegradabile	17
2.4.4. Tratarea mecano – biologică	18
2.5 Eliminarea deșeurilor	18
2.6. Conformitatea legală	19
2.7. Nivelul de informare a populației	19
2.8. Finanțare și buget	20
Capitolul 3. Planificarea gestionării deșeurilor	23

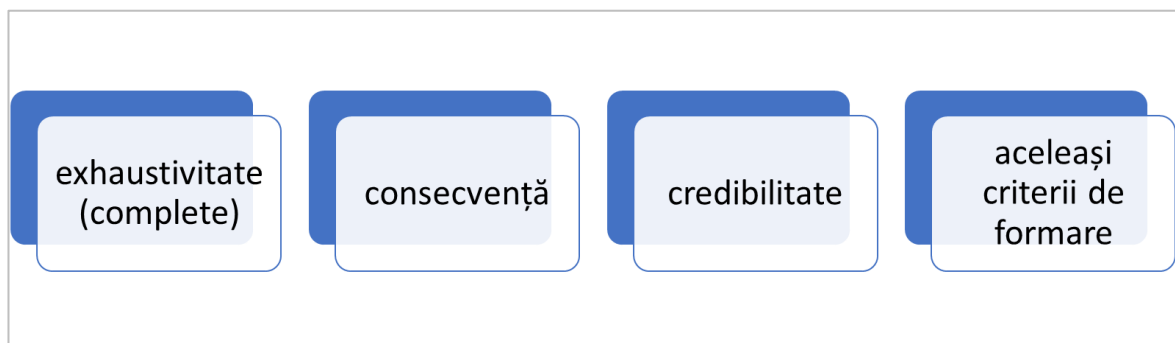
Este necesar de menționat că în PLGD, pe lângă datele ce vor fi incluse în tabel, va fi necesar de completat cu informație text.

Pentru facilitarea procesului de elaborare PLGD și completare tabele este necesar de colectat cât mai multe date cu privire managementul deșeurilor în localitate, date despre localitate – precum și alte date prevăzute și detaliate conform **Ghidului metodologic de elaborare PLGD**.

Mai jos sunt prezentate Metode de colectare date:

În procesul de elaborare PLGD trebuie de respectat principiile de colectare a datelor:

3. UTILIZARE MODUL PENTRU CALCUL TARIFE PENTRU SERVICIILE PUBLICE DE GESTIONARE A DEȘEURILOR

3.1. Accesare Modul Excel pentru calcul tarife

Modulul Excel pentru calcul tarife a fost elaborat în baza **HG881/2022 din 14.12.2022 pentru aprobarea Metodologiei privind calcularea tarifelor la unele servicii publice de gestionare a deșeurilor municipale**¹. Modulul poate fi accesat la adresa online <https://e-circular.org/excel-plgd-si-tarife/>

Modulul Excel urmărește să faciliteze procesul de calculare tarife de către APL și sau operatori autorizați. Modulul a fost elaborat pentru a fi relevant pentru orice nivel cunoaștere Excel de către angajații APL sau operatori de salubritate.

Pentru a accesa modulul calcul tarife – se accesează butonul unul din butoanele **Tarife cantități mici** sau **Tarife cantități mari** din modulul Excel (pagina Start).

După cum putem vedea din denumirea butoanelor:

- butonul **Tarife cantități mici** este destinat calcului tarifelor la serviciile publice de gestionare a deșeurilor municipale prestate consumatorilor casnici și noncasnici producători de deșeuri municipale în cantități mici (Anexa 1 al HG 881/2022).
- butonul **Tarife cantități mari** este destinat calcului tarifelor la serviciile publice de gestionare a deșeurilor municipale prestate consumatorilor noncasnici producători de deșeuri municipale în cantități mari (Anexa 2 al HG 881/2022).

---

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=135007&lang=ro

Modul Excel pentru elaborare PLGD și calcul tarife pentru servicii publice de gestionare a deșeurilor

PLGD

Tarife
cantități mici

Tarife
cantități mari

3.2. Completare fișe fundamentare

3.2.1. Calcul tarife consumatori casnici și noncasnici cantități mici

Este important de menționat că în Fișa de fundamentare – se vor completa doar celulele de culoare portocalie, celulele de culoare albastră se vor completa automat de către Excel.

N	Specificatie	Unitatea de măsură	Unitatea de măsură programată pentru 3 ani (lei)	Costul/unitatea	Costul total	Anexele justificative
1	Materiale	lei			228.922	
2	Cheltuieli de personal	lei			150.000	
	Amortizarea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale				112.220	
3		lei				
4	Servicii prestate de terți	lei			25.000	
5	Cheltuieli administrative	lei			50.000	
6	Alte cheltuieli ale activității operaționale	lei			15.000	
a)	Costul - Cheltuieli totale	lei			581.142	
b)	cantitatea de deșeurii programată	kg			250.000	
c)	U - numărul de consumatori	unități			6.000	
c)	Costul unitar calculat (a/c)	lei			97	
d)	marja de profit	%			0%	
e)	T - tariful, <i>exclusiv TVA</i> (c/1-d)	lei			97	
f)	TVA	%			20%	
g)	T - tariful, <i>inclusiv TVA</i> (e+f)	lei			116	
g')	T - tariful, <i>inclusiv TVA</i> (e+f)	lei			10	

Important

În această fișă, se vor completa doar celulele cu culoarea portocalie
Culoarea albastră reprezintă celulele ce sunt calculate automat de către Excel

La consumatorii generatori cantități mici, conform Anexa 1 - Metodologie se referă (pct.9 din Metodologie):

- 1) consumatorii casnici cu reședință în gospodării individuale;
- 2) consumatorii casnici cu reședință în blocuri de locuințe (după caz);
- 3) consumatorii noncasnici producători de deșeuri municipale în cantități mici (similare cu cele produse de consumatorii casnici);

- iar calcul tarif mediu se determină per consumator (cunoscând numărul de consumatori prognozați și costurile totale).

Pentru această categorie de consumatori, în baza modul Excel poate fi calculat și tariful diferențiat (conform tabel 2 din Anexa 1 al Metodologiei).

Tarife calculate diferențiat în baza metodei specifice de colectare a deșeurilor municipale

Serviciul	% din totalul cheltuieli alocat serviciului	Cheltuielile a)	*Numărul consumatorilor c)	Cunit - Cost unitar calculat (a/c)	Marja de profit	Tariful calculat	TVA	Tariful, inclusiv TVA	T lunar - tariful lunar, inclusiv TVA (g/12)
Din Ușă în Ușă	90%	438.498	5.000	88	10%	97	20%	117	10
Pubele comune	10%	48.722	4.000	12	10%	14	20%	16	1

3.2.2. Calcul tarife consumatori casnici și noncasnici cantități mici

La consumatorii generatori cantități mari, conform Anexa 2 - Metodologie se referă (pct.9 din Metodologie):

- 4) consumatorii noncasnici producători de deșeuri municipale în cantități mari.

- iar calcul tarif mediu se determină per kg (cunoscând numărul de kg deșeu prognozat și costurile totale).

Start Anexa 2 Fișa fundamentare Localitatea Strășeni						
N	Specificatie	Unitatea de măsură	Unitatea de măsură programată pentru 3 ani (lei)	Costul/unitatea	Costul total	Anexele justificative
1	Materiale	lei			10.000	
2	Cheltuieli de personal	lei			50.000	
3	Amortizarea mijloacelor fixe și a imobilizărilor necorporale	lei			70.000	
4	Servicii prestate de terți	lei			125.000	
5	Cheltuieli administrative	lei			50.000	
6	Alte cheltuieli ale activității operaționale	lei			10.000	
a)	Ctotal - Cheltuieli totale	lei			315.000	
b)	cantitatea de deșeuri programată	kg			250.000	
b')	Cunit - Cost unitar calculat (a/b)	lei			1,3	
c)	marja de profit	%			10%	
d)	T - tariful, exclusiv TVA (b'/1-c)	lei			1,4	
e)	TVA	%			20%	
f)	T - tariful, inclusiv TVA (d+e) - per kg	lei			1,7	
f')	Ttonă - tariful per tonă, inclusiv TVA (g/12)	lei			1.680	
1	Materiale (total)	lei			10.000	
1.1.	material 1	lei			10.000	
1.2.	material 2	lei				

3.3. Recomandări calcul tarife

Mai jos sunt prezentate câteva recomandări pentru APL pentru calcul tarife:

- **transparența** - să organizeze, pe parcursul procesului de elaborare și stabilire a tarifelor, prin orice mijloace disponibile, diseminarea informației privind acest proces, consultarea populației privind aspectele cele mai importante în contextul stabilirii tarifelor la serviciile respective. Să asigure respectarea prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, în procesul de aprobare a deciziilor privind stabilirea tarifelor la serviciile publice de gospodărie comunală din domeniul gestionării deșeurilor;
- **analiză detaliată** - să analizeze situația actuală a serviciului de salubritate, inclusiv cantitatea și compoziția deșeurilor generate, modalitățile de colectare, transport și tratare/eliminare, costurile și veniturile asociate, precum și nevoile și preferințele utilizatorilor;
- **elaborare PLGD** - să elaboreze un plan strategic pentru dezvoltarea serviciului de salubritate, care să includă obiectivele și măsurile necesare pentru îmbunătățirea calității și eficienței serviciului, precum și pentru reducerea impactului asupra mediului¹;

- **tarife diferențiate** - să stabilească o structură tarifară adecvată, care să reflecte costurile reale ale serviciului, să stimuleze reducerea cantității și separarea la sursă a deșeurilor, să asigure acoperirea cheltuielilor cu investițiile necesare pentru modernizarea infrastructurii și să asigure accesibilitatea financiară pentru toți utilizatorii;
- **monitorizare** periodică performanța serviciului de salubritate, inclusiv indicatorii tehnico-economici, gradul de satisfacție al utilizatorilor și impactul asupra mediului, și să ajusteze sau modifice tarifele în funcție de evoluția acestor indicatori.